

УДК 347.191.6

PROBLEMATIC ISSUES OF CREATING A LIMITED LIABILITY COMPANY**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ****Bezhevets A.M. / Бежевець А.М.***senior lecturer / старший викладач***Nevechera S.A. / Невечера С.А.***student / студентка**National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute",**Kyiv, Peremogy Avenue, 37, 03056**Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут**імені Ігоря Сікорського", м. Київ, проспект Перемоги, 37, 03056*

Анотація. У статті висвітлені проблемні питання, які пов'язані зі створенням такої юридичної особи як товариство з обмеженою відповідальністю. Аналіз зроблений на основі законодавства України. Причому були взяті до уваги не лише чинні нормативно-правові акти, а й такі, що вже втратили чинність. Такий підхід дає змогу всебічно й глибоко дослідити та досягти мету роботи – з'ясувати проблеми та недоліки законодавства щодо утворення товариства з обмеженою відповідальністю. До уваги були взяті праці вчених у галузі права, юристів та адвокатів.

Робота містить конкретні вказівки на проблеми, які існують наразі у законодавстві, що регулює створення товариства з обмеженою відповідальністю. Наведено пропозиції щодо того, як його удосконалити.

Ключові слова: юридична особа, товариство з обмеженою відповідальністю, установчий документ, учасник товариства, статутний капітал.

Вступ.

Державна реєстрація юридичних осіб відіграє важливу роль в забезпеченні економічної безпеки, оскільки вона визначає функції управління країною, включаючи підтримку стабільності національної економіки, зміцнення міжнародної репутації країни та поліпшення певних аспектів соціального життя, зокрема і євроінтеграційних амбіцій України.

Швидкість розвитку економічної системи, реалізація ринкових відносин, реалізація суспільних продуктів, подолання соціально-економічних проблем залежать від ефективного процесу легалізації корпоративних суб'єктів, тобто їх державної реєстрації.

Законодавча база містить у собі як загальні положення щодо створення юридичних осіб, так і спеціальні, зокрема нормативно-правові акти, які визначають правовий статус окремих видів юридичних осіб. Товариства з обмеженою відповідальністю дуже поширені в Україні. Тому варто з'ясувати проблемні питання щодо їх створення.

Основний текст.

Перш ніж розпочати висвітлювати особливості створення товариства з обмеженою відповідальністю, вважаємо за необхідне розкрити суть такої юридичної особи.

Товариство з обмеженою відповідальністю – це організація, створена та зареєстрована у встановленому законом порядку, що є господарським

товариством, яке має свій статутний капітал, що ділиться на певні частки, розмір яких визначається установчими документами, відповідальність за своїми зобов'язаннями несе лише своїм майном. Таке визначення впливає з положень Господарського кодексу України (надалі за текстом – ГКУ), на відміну від Цивільного кодексу України (надалі за текстом – ЦКУ), який в чинній редакції його взагалі не містить. Але варто зазначити, що ЦКУ в редакції від 06.01.2018 [1] включав в себе цілий підрозділ, присвячений питанням, що стосуються товариства з обмеженою відповідальністю. Таким чином у цій редакції товариство з обмеженою відповідальністю визначалось як засноване одним або кількома особами товариство, статутний капітал якого поділений на частки, розмір яких встановлюється статутом. Як бачимо, визначення терміну, зазначеного в ГКУ, дещо відрізняється від такого в ЦКУ. На нашу думку, ГКУ більш повно розкриває суть та зміст товариства з обмеженою відповідальністю. Вважаємо, що до ЦКУ потрібно внести зміни, а саме включити підрозділ 4 § 1 глави 8 "4. Товариство з обмеженою відповідальністю" та статті 140-151 поновити, але визначення товариства з обмеженою відповідальністю вказати у редакції, що відповідає ГКУ.

Створення товариства з обмеженою відповідальністю відбувається за загальним порядком, передбаченим в ЦКУ, як і в більшості інших юридичних осіб, тобто за рішенням його засновників, які розробляють установчі документи юридичної особи, з подальшою державною реєстрацією. Проте, за результатами аналізу українського законодавства у поєднанні з Законом «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» (надалі – Закон «Про ТОВ і ТзДВ») [4], виявлено деякі суперечності, неузгодженості та недосконалість, які, на нашу думку, потребують доопрацювання та внесення змін.

Закон України «Про ТОВ і ТзДВ» став новелою українського законодавства, у якому визначено форми та способи припинення товариств з обмеженою й додатковою відповідальністю, розкрито правила захисту прав кредиторів під час виділу та припинення товариства, а також порядок формування під час заснування товариства та збільшення розміру статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю.

Проте нами виявлено деякі прогалини, що стосуються створення товариства з обмеженою відповідальністю.

Щодо статутного капіталу, то в Україні не існує загального визначення поняття «статутний капітал» для суб'єктів господарювання (підприємств та компаній). В Законі України «Про акціонерні товариства» [5] та в Законі України «Про банки і банківську діяльність» [6] наводиться визначення статутного капіталу для акціонерних товариств та банків відповідно.

Так, згідно з Законом України «Про акціонерні товариства» статутний капітал акціонерного товариства - це капітал товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства.

Наступним недоліком можна виокремити відсутність нормативного визначення понять «учасник товариства з обмеженою відповідальністю» та «частка у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю».

Вважаємо, що для уникнення конфліктів та можливих суперечок такі поняття можуть бути визначені в статуті товариства, тому погоджуємося з думкою адвокатського об'єднання «Фактор права» і пропонуємо наступні визначення понять:

«Учасники товариства - це фізичні і юридичні особи, держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, або територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном, які є власниками частки у статутному капіталі товариства» [7];

«Частка у статутному капіталі товариства – номінальна вартість частини статутного капіталу товариства, яка належить учаснику товариства та посвідчує його майнові та немайнові права щодо товариства, засвідчує його корпоративні права, що включають правомочності на участь в управлінні товариством, отримання певної частини прибутку (дивідендів) товариства та активів у разі ліквідації товариства, а також інші правомочності, передбачені законодавством та статутом товариства» [7].

Визначившись з категоріальним апаратом, перейдемо до дослідження порядку формування статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю.

Так, розмір статутного капіталу товариства складається з номінальної вартості часток його учасників, виражених у національній валюті України.

Вкладом учасників товариства до статутного капіталу товариства можуть бути гроші, цінні папери, інше майно, якщо інше не встановлено законом.

Товариство не може надавати позику для оплати вкладу учасника або поруку за позиками, кредитами, наданими третьою особою для оплати його вкладу.

Також забороняється використовувати для формування статутного капіталу товариства бюджетні кошти, майно державних (комунальних) підприємств, яке відповідно до закону (рішення органу місцевого самоврядування) не підлягає приватизації, та майно, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом.

Вклад у негрошовій формі повинен мати грошову оцінку, що затверджується одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь всі учасники товариства. При створенні товариства така оцінка визначається рішенням засновників про створення товариства.

Розглянемо особливості формування статутного капіталу товариства на етапі створення товариства та у випадку збільшення розміру статутного капіталу. На етапі створення товариства засновники визначають розмір статутного капіталу та розподіляють частки у статутному капіталі між учасниками товариства рішенням засновників товариства. При цьому розмір статутного капіталу та розмір частки кожного учасника товариства підлягає державній реєстрації. Далі кожен учасник товариства повинен повністю внести свій вклад протягом шести місяців з дати державної реєстрації товариства. У той же час, інший строк для внесення вкладу учасниками товариства можна визначити статутом.

Таким чином, на момент створення та державної реєстрації товариства розмір статутного капіталу та частки в статутному капіталі його учасників є лише задекларовані, проте фактично ще не внесені.

Вбачається, що Закон Про «ТОВ та ТзДВ» не дає відповіді на деякі практичні питання, що можуть виникнути під час формування статутного капіталу на етапі його створення. Вважаємо, що саме така невизначеність законодавцем зазначених вище термінів, понять та процедур (процесів) може призвести до певних проблем та питань при створенні товариства з обмеженою відповідальністю.

Висновки.

Виникнення юридичної особи неможливе без установчих документів та статутного капіталу. Але відсутність визначення деяких положень у законодавстві робить цей процес деякою мірою не зовсім зрозумілим, адже під час створення товариства з обмеженою відповідальністю можуть виникнути певні питання, а саме щодо його статутного капіталу. Також Законом України «Про ТОВ та ТзДВ» від 06.02.2018 назву підрозділу 4 § 1 глави 8 "4. Товариство з обмеженою відповідальністю" та статті 140-151 ЦКУ було виключено. Тобто наразі ЦКУ не містить положень щодо діяльності конкретно товариства з обмеженою відповідальністю, а це, на нашу думку, деякою мірою робить процес правозастосування незручним та некоректним. Тому, підсумовуючи сказане, пропонуємо:

- поновити підрозділ глави 8 ЦКУ про товариство з обмеженою відповідальністю, де буде зазначено нове, більш досконале визначення поняття товариства з обмеженою відповідальністю;
- до Закону України «Про ТОВ та ТзДВ» внести такі поняття як «статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю», «учасник товариства з обмеженою відповідальністю» та «частка у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю».

Література:

1. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс в редакції від 06.01.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20180106#Text>.
2. Господарський кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6.02.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
5. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. Формування статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю: проблемні питання та невизначеність законодавства. URL: <https://lexfactor.com.ua/ua/mediatsentr/publikatsii/formuvannia-statutnoho-kapitalu->

товариства-з-обмеженою-відповідальністю-проблемні-питання-та-невызначені-законотворчі-законотворчі

References:

1. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy; Zakon, Kodeks v redaktsii vid 06.01.2018 [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20180106#Text>.
2. Hospodarskyi kodeks Ukrainy Kodeks Ukrainy; Zakon, Kodeks vid 16.01.2003 № 436-IV [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy; Zakon, Kodeks vid 16.01.2003 № 435-IV [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Pro tovarystva z обмеженою та додатковою відповідальністю: Zakon Ukrainy vid 6.02.2018 [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
5. Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy vid 17.09.2008 № 514-VI [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
6. Pro banky i bankivsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 07.12.2000 № 2121-III [in Ukrainian] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. Formuvannya statutnoho kapitalu tovarystva z обмеженою відповідальністю: проблемні питання та невызначені законотворчі. [in Ukrainian] URL: <https://lexfactor.com.ua/ua/mediatsentr/publikatsii/formuvannya-statutnoho-kapitalu-tovarystva-z-obmezhenoju-vidpovidalnistiu-problemni-pytannia-ta-nevyznachenist-zakonodavstva>

Abstract. *The article faces problematic issues related to the creation of such a legal entity as a limited liability company. The analysis is made on the basis of the legislation of Ukraine. Moreover, not only the current regulations were taken into account, but also those that have already expired. This approach makes it possible to thoroughly and deeply explore and achieve the goal of the work - to clarify the problems and shortcomings of the legislation on the formation of a limited liability company. The works of legal scholars, lawyers and attorneys were taken into account. The work contains specific indications of the problems that currently exist in the legislation governing the establishment of a limited liability company. Here are suggestions on how to improve it.*

Introduction. *State registration of legal entities plays an important role in ensuring economic security, as it defines the functions of governing the country, including maintaining the stability of the national economy, strengthening the country's international reputation and improving certain aspects of social life, including Ukraine's European integration ambitions. The legal framework contains both general provisions on the establishment of legal entities and special, in particular regulations, which determine the legal status of certain types of legal entities. Limited liability companies are very common in Ukraine. Therefore, it is necessary to clarify the problematic issues regarding their creation.*

Body Text. *The establishment of a limited liability company takes place in accordance with the general procedure provided by the civil legislation of Ukraine.*

The Law of Ukraine regulating relations related to limited and additional liability companies has become a novelty of Ukrainian legislation, which defines the forms and methods of termination of limited and additional liability companies, discloses rules for protection of creditors' rights during the separation and termination of the company. also the order of formation during the foundation of the company and increase of the authorized capital of the limited liability company.

We have identified some gaps that affect the establishment of a limited liability company. These are lack of the concept of authorized capital and member of the company; lack of algorithm of actions in a situation when all participants of the company did not make their contribution to the authorized capital in time.

Conclusion. *We recommend to introduce a chapter on a limited liability company into the Civil Code of Ukraine, where the updated and improved concept of a limited liability company and all other features related to its activities will be defined and to include in the Law of Ukraine*

“About limited and additional liability companies” such concepts as “authorized capital of a limited liability company”, “participant of a limited liability company” and “share in the authorized capital of a limited liability company”.

Key words: *legal entity, limited liability company, constituent document, member of the company, authorized capital.*

Науковий керівник: старший викладач Бежевець А.М.

Стаття відправлена: 17.05.2021

© Бежевець А.М., Невечера С.А.